

NATURCENTRUM AB

Detaljplan för verksamheter, ROLLSBO VÄSTERHÖJD Rollsbo 6:12, 1;32 och Ytterby-Ryr 1:1 mfl i Kungälv kommun

PM

Kommentarer angående yttrande på samrådshandling 2017-03-21

20181216

Naturcentrum AB
Jonas Stenström
Ekolog

Bakgrund

Naturcentrum AB har på uppdrag Ytterbygg AB tidigare tagit fram naturvårdsunderlag till ovan nämnda detaljplan. Här nedan ges kommentarer på yttrande som inkommit i samband med samråd kring detaljplanen, avseende naturmiljö och våtmarker.

Lämnade synpunkter

Information har lämnats om observationer av flera hackspettar i trädgård på Bilgatan och i dess närhet, främst större hackspett men även andra arter. Den som lämnar informationen anser att det ska göras fördjupad inventering avseende förekomst av olika hackspettsarter.

Naturcentrums kommentar

Häckning av större hackspett i området är inte osannolik. Arten ställer inte särskilt höga krav på sin häckningsmiljö, utan kan häcka i många olika typer av skogar. Övriga arter som nämns; mindre hackspett, spillkråka, gröngöling och gråspett har betydligt högre krav, och mer specifika biotopkrav. Den naturvärdesinventering som genomförts tyder inte på att området i stort skulle vara en särskilt lämplig livsmiljö för dessa arter.

Att enstaka individer ändå kan påträffas ändrar inte på den bedömningen. Hackspettar har stora revir och kan röra sig över stora områden i jakt på föda. Gråspetten förekommer normalt inte i denna del av landet.

Mot bakgrund av ovanstående bedöms inte en fördjupad inventering avseende hackspettsarter vara befogad.

Kompletterande upplysningar om fågelobservationer lämnas för Västra våtmarken; rikt fågelliv i allmänhet samt specifika observationer av gräsand, häger och trana. Uppe på berget; korp, ormvråk och kattuggla. Ovanför område 10, Skanskatippen; enstaka observationer av berguv i bergsbranten.

Naturcentrums kommentar

De uppgifter som redovisas från Västra våtmarken bekräftar tidigare gjord naturvärdesdömning. Föreslagna åtgärder i våtmarken bedöms inte skada dessa värden. Samtliga av de arter som nämns från våtmarkens bedöms gynnas av föreslagna åtgärder.

Arterna som nämns uppifrån berget är sådana som kan förekomma i många relativt vanliga biotoper varför dessa uppgifter inte påverkar tidigare gjord bedömning, att skogsmiljön uppe på berget har lägre naturvärde.

Berguv är en känslig och rödlistad art. Naturcentrum har tidigare undersökt aktuella revir i Kungälv kommun i samband med utredningar för vindkraft. Det finns inget som tyder på att det finns något revir för berguv inom eller i direkt anslutning till utredningsområdet. Observationer som gjorts i bergsbranten ovanför område 10 rör sig därför sannolikt en individ som tillfälligt befunnit sig på platsen.

Synpunkter har lämnats att en allt för stor del av dagvattnet leds åt våtmarken i sydväst. Önskemål om omfördelning så att mer dagvatten leds åt sydost där en befintlig kulvert redan är belägen.

Naturcentrums kommentar

Det finns fördelar med att leda vatten åt våtmarken i sydost, främst att här finns kapacitet att utjämna flödesvariationer mellan högvattenflöden och lågvattenflöden. Att släppa vattnet mot sydost riskerar att leda det till Komarksbäcken som har en stor översvänningsproblematik i Kungälv's samhälle. Våtmarken vid Rollsbo anlades ursprungligen med ett viktigt syfte att just jämna ut flödena i Komarksbäcken. Av den anledningen är det olämpligt att leda vatten dit utan föregående flödesutjämning. Frågan bör även besvaras av Vara Markkonsult som gjort dagvattenutredningen.

Påpekande har lämnats att de öppna dammar som föreslås i den västra våtmarken kommer att vattenfyllas direkt och därför inte kan bidra till flödesutjämning samt att bärigheten är dålig.

Naturcentrums kommentar

Påpekande är riktigt, att dessa dammar i huvudsak kommer att bli konstant vattenfyllda vilket är syftet. De ska inte bidra till flödesutjämning i någon nämnvärd omfattning, utan ingår i åtgärder för biologisk mångfald. Dessa ständigt öppna vattenytor kommer att bli ett viktigt komplement för att förbättra våtmarkens funktion för bl a groddjur och kanske vissa fågelarter. Se vidare särskilt "Naturvårdsutlåtande angående risk för skada på livsmiljöer för åkergroda och andra groddjur. (Naturcentrum, 20181214)

Angivna platser för dessa dammar är ännu inte exakta. Exakt placering får göras på plats utifrån bärigheter för de maskiner som används.

Risk påtalas för att älgar går ner sig i de dammar som nämns ovan.

Naturcentrums kommentar

I framtaget PM står att dammarna ska skapas genom schakt, dvs. Möjligen kan denna term ha tolkats som att det handlar om "djupa schakt" med branta sidor. Så är inte fallet. Det handlar om grunda dammar som skapas genom schakt (borttagande av material) till skillnad från vatten som skapas genom dämning.

Dammarna kommer som mest att bli 0,9 meter djupa (0,6–0,7 meter under nuvarande "marknivå") och ha mycket flacka slänter. Eftersom stora delar av området redan idag har mycket dålig bärighet är det vår uppfattning att dessa öppna vattenspeglar inte kommer att öka risken för att älgar går ner sig i området.

Varje fastighet bör ha oljeavskiljare.

Naturcentrums kommentar

Vi delar uppfattningen att det är angeläget med oljeavskiljning för att hindra att olja och petroleum till våtmarkerna och nedströms vattendrag. Exakt placering och teknisk utformning

bör dock studeras närmare och i samråd med expertis på dessa frågor, med hänsyn till att utsläpp såväl kan ske från enskilda fastigheter som diffust från t ex vägar. Det är även angeläget att placering och utformning av oljeavskiljare samordnas med andra åtgärder för rening av vattnet på plats i t ex makadamdiken, översilning och andra lösningar.

Fråga kring volymer våtmarken tar emot idag och vilka volymer som kommer att tas emot när verksamhetsområdet är fullt utbyggt. Vad kommer att hända vid ett "worst case scenario" med stora nederbördsmängder och hur t ex Bohusbanan och banvallen kan komma att påverkas.

Naturcentrums kommentar

Flödesvolymer idag och hur de ändras i framtiden framgår av beräkningar i dagvattenutredningen. Dessa siffror kan sammanfattas och förtydligas ytterligare genom så kallad hydrologisk modellering för beräkning av flöden och vattennivåer vid olika typer av nederbördsscenarier.

Tillgänglig flödesutjämnandevolym i den planerade våtmarksytan är ca 4 900 kbm mellan 14,7 möh och 15,0 möh. Vattenytan kommer vid maximala flöden som mest att stiga med 2–3 dm över den yta våtmarken normalt har idag. Det är en ganska liten höjning men då ytan är stor blir det ändå en ansevärd volym. När våtmarken är full kan inte vattnet stiga mera. Allt tillkommande vatten går över utloppet till nedströms liggande vattendrag. Den maximala utbredningen av vattenytan framgår av PM för Västra våtmarken 2017-01-12, vilken visar att banvallen och Bohusbanan inte kommer att påverkas.

Länsstyrelsen önskar en redogörelse för den "hydrologiska balans" som finns i området för att kunna avgöra om balansen bevaras.

Naturcentrums kommentar

Begreppet "hydrologisk balans" nämns i dagvattenutredningen. Men det är ett otydligt begrepp som saknar definition. Möjligen avses vattenbalans – för definition se t ex länsstyrelsen hemsida <http://extra.lansstyrelsen.se/viss/Sv/ordlista/Pages/ordlistav.aspx>

Man skulle kunna mena att skillnaden mellan hög- och lågvattenflöden i nedströms liggande vattendrag inte bör öka i väsentlig grad. Det är exempel på en frågeställning som kan besvaras genom hydrologisk modellering.

Innan man går vidare med fördjupade utredningar och analyser bör närmare samråd hållas mellan kommun, länsstyrelse och sakkunniga så man är överens om vilka specifika frågeställningar som behöver besvaras.

Länsstyrelsen påpekar att de östra dammarna kan vara livsmiljö för åkergroda även om detta inte konstaterats genom inventering.

Naturcentrums kommentar

Vi delar uppfattningen att den östra våtmarken kan vara livsmiljö för åkergroda. Våtmarken har planerats och anlagts i tre syften: Flödesutjämning, reducering av föroreningar och optimering för biologisk mångfald. Det senare innefattar bl a goda funktioner som livsmiljö för grod- och kräldjur. Vid olika återbesök har det konstaterats att våtmarken efter

genomförda åtgärder blivit är en mycket god livsmiljö för dessa arter, även om någon metodisk inventering inte genomfört.

I sammanhanget bör det påpekas att denna våtmark redan idag får en stor del av sitt tillrinnande vatten från dagvatten som kommer från vägar och bebyggelse – se vidare nästa fråga.

Länsstyrelsen påtalar risk för skada livsmiljöer för åkergroda i den Västra våtmarken. Man önskar komplettera med tydligare beskrivning av hur dagvattnet påverkar vattenkvalitén i dammarna. Man efterfrågar utsläppsgränser både till den västra och östra våtmarken samt provtagning och kontroll att grodornas livsmiljö inte skadas. Man anser vidare att det ska finnas ett generellt krav på oljeavskiljare.

Naturcentrums kommentar

Se särskilt yttrande Naturcentrum, 20181216: Naturvårdsutlåtande angående risk för skada på livsmiljöer för åkergroda och andra groddjur